Märjamaa Nädalaleht

KOGUKONNA TEATAJA AASTAST 1991

Nr 40 (1657) 4. november 2026 Hind 0,70 eurot

TÄNA LEHES:

- Nõel näppu, Hule. Lk 2
- Teenuse õpetajanna erakordne põgenemislugu N. Liidust. Lk 6
- Vilistlaste korvpalliturniir. Lk 7
- Ohutusõppus ÄKK. Lk 8
- Energiaõhtu selgitas elektrituru toimimist. Lk 10

Märjamaa Sügismeloodial helisesid hobilauljate hääled

Neljandat korda peetud hobilauljate konkurss «Märjamaa sügismeloodia 2026» tõi lavale uusi ja juba eelnenud kordadel kuuldud esinejaid. Lauluvõistluse korraldaja Aavo Lumi ütles avasõnades, et konkurss on iga aastaga suuremaks paisunud ja seekord oli kümme uut osalejat. Lauljaid oli üheksast Eesti maakonnast, Raplamaad esindas ainsana Märjamaa vallas elav Anu Linnamägi. Tänavune konkurss oli juba ka rahvusvaheline – kõige kaugem osaleja Jarno Hänninen tuli Soomest Espoost. Kõige küpsemas eas olid 85aastane Ellen Jaanikesing Põltsamaalt ja 80aastane Rein Orn Saaremaalt.

Märjamaa Sügismeloodial osalejad.

Tervitussõnades lausus Märjamaa vallavanem Triin Matsalu, et lauluhääl ei tunne vanust. «Olete juba võitjad sellega, et tulete lavale ja jagate oma laulu. Hea laul vajab aplausi. Publik, ärge hoidke sellega kokku,» lisas ta.

Tavaks on saanud, et avalaulu esitab üks žürii liige. Seekord tegi otsa lahti kauaaegne Estonia teatri solist ja praegune lauluõpetaja Mati Kõrts. Lisaks temale olid žüriis MUBA õpetaja ja kunagine ansambli Karavan liige Meelis Punder, kunagine Estonia solist Margit Saulep ning kauaaegne ansambli Laine laulja, praegune Neeme rahvamaja juhataja Sirje Põllu. Plaan oli viies hindaja leida publiku hulgast, aga seekord ei tihanud välja tulla ükski kutsutu, kelle pileti number loosikastist välja tõmmati.

Konkursil osalejate soov oli suur, aga kuna ajalimiit ja laulude tase olid mitmekesised, siis pidi eelžürii lavale pääsemise võimaluse üle vaatama ja lõpuks tuli kokku oli 18 lavaesitust, sealhulgas kuus klassikalise laulu numbrit ja kaks duetti.

Päeva juhtis Märjamaal üles kasvanud teleajakirjanik Kristjan Gold, kes andis iga esineja kohta ka lühikese tutvustuse. Esimeses voorus žürii veel hindeid ei näidanud. Teises voorus läks põnevaks, sest siis sai võrrelda oma mõttes antud hindeid žürii omadega.

Selle pausi, mil žürii lõplikke kokkuvõtteid tegi, täitis saalis meeleolukalt Vigala meesansambel POPP. Kohviku poolel lauldi ja mängiti samuti pilli.

Kui hindajad olid oma töö teinud, hakati lava ette sisse kandma kinkekotte ja tühjade kätega ei läinud ära ükski esineja. Kõik osalejad said meepurgi, Piret Linnamägi käsitööd jätkus võitjatele ja žüriiliikmetele, teiste toetajate abiga soetati lauakellad, auhinnakarikad ja võitjad said veel lisaks Eve Burmeistri valmistatud autoritaldrikud.

Grand prix võitis 85aastane Ellen Jaanikesing.
Fotod: Taimo Lehtsalu

Märjamaa vallast pärit Anu Linnamägi võitis kulddiplomi pop-estraadilaulu kategoorias ja oli ka publiku lemmik.
Foto: Piret Linnamägi

Ilma tublide kultuuritoetajateta ei ole võimalik korraldada sellise tasemega üritust nagu „Märjamaa sügismeloodia“ Annan edasi enda ja kogu organiseerimiskollektiivi tänud meie laulukonkursile lahke abikäe osutamise eest:

1. Kuultuurkapitali Raplamaa Ekspertgrupp
2. Märjamaa valla mittetulundusliku tegevuse fond
3. Severalseven OÜ kauplus Mets ja Aed
4. Sillametsa Talu Lilleaed
5. Mart Martma Sillaotsa talu
6. Märjamaa Tarbijate Ühistu
7. Orgita Põld /Riidaku Mõis OÜ
8. Tiina Lilleaed
9. Rapla Tarbijate Ühistu
10. ERA Valduse AS
11. Timberston OÜ
12. Märjamaa Hostel&Pubi
13. Kalle Hamburg Talukartul
14. Tammeka Kodusushi
15. Thomas Hainsalu ja Lemmiku Pood
16. Märjamaa Ettevõtjate Piirkondlik Ühendus
17. Perebuss OÜ
18. Adam Light
19. 17. Koogisahver
20. Piret Linnamäega
21. Lillepood „Pääsusilm“

Suur aitäh Märjamaa rahvamaja kohvikule hea lõunasupi eest!

Loodame, et meie koostöö laabub ka tulevikus, sest 2027.a on tulemas „Märjamaa sügismeloodia“ 5. aastapäev . Edu teile kõigile!

Aavo Lumi

Parimatele anti imehea kringel, mille küpsetasid Lemmiku poe pagarid. Žürii laua aitasid katta Koogisahver ja Tammeka Kodusushi. Publikuauhinna pani välja Kalle Hamburgi Talukartul. Lillepood Tiina Lilleaed pani välja uhke kimbu peavõitjale ja meeneid, lillepood Pääsusilm hoolitses ülejäänute lillede eest.

Gardena lehekoguja grand prix võitjale pani välja Aed ja Mets. Staaritähed riputati kaela Adam Lightsi toel.

Iga kord on loositud üllatusauhind ka ühele pealtvaatajale. Seekord sai selle Pille Naat.

Žürii liige Margit Saulep tänas osalejaid ja publikut, kes tegid talle toreda päeva. «Kui jaksate, laulge edasi, sest laul teeb rinna rõõmsaks,» lisas ta. Sirje Põllu soovitas: «Ärge olge laval nii tõsised. Nautige esinemist.»

Aavo Lumi märkis, et kunagi olid hobilauljate konkursid Tallinnas ja Pärnus, mis tänaseks on lõppenud ja avaldas lootust, et Märjamaa Sügismeloodia kestab kaua. Ta väljendas rahulolu, et tänavu tuli jälle välja uusi imelisi hääli. Viienda Märjamaa Sügismeloodia kuupäev on juba paigas – 30. oktoober 2027.

Reet Saar

„Märjamaa sügismeloodia 2026” tulemused

Duetid
Hõbediplom
Marge Kivi – Valdi Kristovald
Kulddiplom Aave Lentso – Toivo Kaiküll

Vanem vanusegrupp (alates 61 a)

Pop-estraadilaul
Pronksdiplom Ergo Kärmik
Hõbediplom Aave Lentso
Kulddiplom Toivo Kaiküll

Klassikaline laul
Pronksdiplom Krista Hinno
Hõbediplom Rein Orn
Kulddiplom Ergo Kärmik

Noorem vanusegrupp 35-60 a

Klassikaline laul
Hõbediplom Marju Roberts
Kulddiplom Jarno Hänninen

Pop-estraadilaul
Pronksdiplom Häli Välja
Hõbediplom Aivar Tiirak
Kulddiplom Anu Linnamägi

Grand prix pälvis 85aastane nooruslik Ellen Jaanikesing, kellele kuulajad püsti seistes oma lugupidamist väljendasid.

Publiku lemmikuks sai Anu Linnamägi, kes näitas end kahes voorus väga eriilmelisena. Ta esimene laul oli rahvaluulest pärit sõnadega «Vihmaloits», teine lugu oli Bob Segeri hoogne «Kuldaja rock´n´roll», millele sõnad on teinud Tõnis Mägi.

Haimre Kultuuriselts esitleb: „Nõiaprotsess Läänemaal“ Haimre rahvamajas 15. novembril kell 15.

Märjamaa kihelkonna viimane tulesurmani viinud nõiaprotsess toimus 1665. aastal Kasti mõisas. Eesti Rahva Muuseumi püsinäitusele valmis 2016. aastal ajalooliste kohtuprotokollide põhjal lavastuslik film.

Aastaringi pimedaimal ajal kutsuvad Haimre Kultuuriselts ja ERM kõiki huvilisi filmi Haimresse vaatama!
Pärast filmi vaatamist arutleme, miks kohtuprotsess just niimoodi läks, kuidas oleksime meie toonaste inimeste nahas toiminud ning milline on mitme sajandi eest toimunu tähendus kaasajal.

Nõel näppu, Hule!

Tänavu suvel sai hoo sisse Märjamaal tegutsev pisike õmblusettevõte Hule, mille tööruum on Pärnu mnt 35 majas. Õigupoolest asutas Kaisa Elfenbein Hule juba 2022. aastal, moodustades nime oma laste nimesilpidest. Nüüd on see ühtlasi ka Hule toodete kaubamärgi nimi.

Eelnenud aastatel töötas Kaisa Bredenis, aga mõte masstöö asemel ise oma valikuid teha ei andnud rahu. „Mulle meeldib seda kõike teha, aga kahtlesin, kas ma üksi julgen. Nägin, et töökaaslane Liina oleks ideaalne paariline. Ta oli kohe nõus. Nädala pärast oli ruumide leping allkirjastatud," meenutas Kaisa.

Liina Leedmaa töötas Bredenis üle viie aasta, aga teadis algusest peale, et liinitöö pole tema jaoks jätkusuutlik. Seni sai omal käel alustamist ikka edasi lükatud, sest lapsed on väikesed ja kõhklusi tekitas ka see, kuidas ettevõtjana majanduslikult toime tuleb.

Kaisa on õppinud naiste- ja meesterätsepaks Tallinna Tööstushariduskeskuses, Liina hakkas õmblema oma laste kõrvalt. „Olen YouTube´i õpilane. Vaatasin sealt videoid ja sain palju kasulikku, õppisin ka seal nähtud vigadest. Töö Bredenis on mind samuti palju edasi aidanud ja Kaisa on toeks," rääkis Liina oma õmblejateekonnast.

„Liina on iseõppijana väga tubli ja õmbleb hästi, usaldan teda," kinnitas Kaisa.

Kui ruum oli leitud, jäi üle tööstuslikud õmblusmasinad kodust siia tuua. Juurdelõikuseks sobiva laua leidsid nad keldrist ja jõudumööda soetavad muud vajalikku juurde. Järgmiseks tahavadki nad saada suuremat lauda, et juurdelõikuseks oleks rohkem tööpinda.

Ettevõte on Kaisa loodud, koos arendavad kaks noort naist seda edasi. „Nüüd teed hoopis teise mõttega, kui töötad iseendale. Bredenis tegime masstööd, siin mõtled algusest peale toote välja, pluss taustatöö ka. Mõni päev tunnen, et tahaks just seda asja õmmelda, teine päev midagi muud,» rääkis Kaisa valikuvõimalustest.

Hule tooted valmivad Kaisa Elfenbeini ja Liina Leedmaa käe all. Foto: Reet Saar

Ka raamatupidamisega saadakse praegu ise hakkama. Naised ei tea, kas tulevikus on vaja kedagi turundamiseks juurde palgata. Praegu teevad ja juhivad nad kõike ise, aga kliendisuhtlus võtab palju aega ära, on see siis kirjavahetus klientidega või pakkide postitamine. Teiselt poolt on need toimingud väike vaheldus õmblusmasina taga istumisele.

Enamasti tuleb õmblemiseks vajalik materjal välismaalt, sest paraku on Eestis pakutavad kangad kallimad. Jah, saaks ka siit soodsamalt, kui osta suurem kogus, aga näiteks 50 meetrit on alustava väiketootja jaoks korraga liiga suur kogus. Seda pole siin ruumi hoiustadagi.

Hule nimekiri pikeneb

Hule peamine suund on teddykangastest pusad ja kindad, spordikotid ja kõhukotid. Üle jäänud kangaservadest hakati õmblema kindaid – nii saab materjali täielikumalt ära kasutada. Väga menukad on torusallid ja mütsid. Valikus on beebide kombed, piimarätikud ja nukuriided. Kaisa õmbleb ka pajakindaid ja köögi ilurätikuid.

Võib ju öelda, et turg on erinevaid tooteid täis, aga naised katsetavad, mida võiks veel lisada. Mõlemad pakuvad ideid välja, koos arutavad läbi ja kui mõttel on jumet, tehakse proovitöö. Sotsiaalmeedia on tagasiside saamisel hea abiline. Ära ei saadeta ka individuaaltellimuse soovijat. Õmmeldud on dresskleite ja pusadele loomapilte peale tikitud. Alles said nad suurema tellimuse ühele tantsustuudiole pusade õmblemiseks.

Suur osa tellijaid on alguses olnud oma pereliikmed ja tuttavad, kelle kaudu sõna levib, pluss postitused sotsiaalmeedias. Esimest korda käisid naised 21. oktoobril Märjamaa õhtuturul end tutvustamas. „Jäime müügiga rahule ja saime positiivset tagasisidet. Inimesed ütlesid, et tulime ainult teie pärast turule, et vaadata, mida te pakute. Küsiti, kas tulete veel? Tuleme. Kas just iga kord, aga enne jõule oleks meil küll pakkuda, millega täita kingikotte. Alles tuli pähkapikususside idee,» rääkisid Kaisa ja Liina.

Kindaid-salle saab ette õmmelda, muid asju tehakse praegu tellimise peale. „Oleme mõelnud küll, et võiks seda või teist toota, aga jooksvad tellimused võtavad aja ära. Iga tellimuse üle oleme õnnelikud," kinnitasid Kaisa ja Liina.

Reet Saar

Maa väärtuse kasv paneb omavalitsused uute maksuotsuste ette

Eesti maa väärtus on nelja aastaga kasvanud kolmandiku võrra, kuid see ei tähenda samaväärset maamaksu tõusu. Avalikustatud hindamistulemused mõjutavad maamaksu alates 2028. aastast ning annavad linnadele ja valdadele uue lähtekoha maksuotsuste tegemiseks.

Maa- ja Ruumiameti 30. oktoobril tutvustatud korralise hindamise tulemuste järgi on Eesti maa koguväärtus kasvanud 2022. aasta 33,2 miljardilt eurolt 44,1 miljardi euroni. Kokku hinnati ligi 780 000 katastriüksust ning maa väärtus suurenes 96 protsendil maaüksustest.

Kõige kiiremini on maa väärtus kasvanud Tallinna ja Tartu mõjualades. Omavalitsustest paistab silma Tartu vald, kus maa väärtus suurenes keskmiselt 59 protsenti. Kiire kasvuga on ka Raasiku, Lääne-Harju, Kose, Kiili, Anija ja Kohila vald.

Maakondadest kasvas maa koguväärtus enim Raplamaal (43,2%), Läänemaal (42,1%) ja Võrumaal (41,7%). Harjumaal paikneb aga ligikaudu 57 protsenti kogu Eesti maa väärtusest ehk 25,2 miljardit eurot.

Maa- ja Ruumiameti maa hindamise osakonna juhataja Marje Kolmar-Grüneri sõnul peegeldavad tulemused piirkondade erinevat arengut. Maa väärtust mõjutavad eelkõige asukoht ja kasutusvõimalused. Näiteks Rae vallas Järvekülas on mõne maaüksuse hinnatud väärtus enam kui kahekordistunud.

Zahkna: omavalitsuste maksuotsuseid tuleb vaadata laiemas pildis

Eesti Linnade ja Valdade Liidu finantsjuht-analüütik Piret Zahkna juhtis hindamistulemuste tutvustamisel tähelepanu sellele, et maa väärtuse muutuse kõrval on oluline mõista, kuidas ja millistes rahalistes tingimustes omavalitsused maamaksu kujundavad.

Maamaks on üks väheseid tulusid, mille suurust saavad linnad ja vallad ise mõjutada. Arenguseire Keskuse andmetel moodustasid omavalitsuste enda mõjutatavad tulud 2023. aastal Eestis keskmiselt 12 protsenti kogutuludest, Euroopa Liidus aga 43 protsenti.

Samas moodustab maamaks omavalitsuste tuludest ligikaudu kaks protsenti. Kui linnade ja valdade tulud ning kulud on alates 2004. aastast kasvanud umbes neli korda, siis maamaksutulu on suurenenud 2,7 korda.

2025. aastal laekus omavalitsustele maamaksust 81 miljonit eurot, tänavuseks aastaks prognoositakse ligikaudu 90 miljonit eurot.

Maamaks laekub täies ulatuses maa asukohajärgse omavalitsuse eelarvesse. Selle suurust saavad omavalitsused seadusega etteantud piirides kujundada maksumäärade, aastase tõusupiiri ja soodustuste kaudu.

Enamik omavalitsusi piirab maamaksu aastast kasvu kümne protsendiga

Linnade ja valdade liidu ülevaade näitab, et omavalitsused ei kasuta maamaksu suurendamiseks kõiki seadusega lubatud võimalusi.

2027. aastaks on 48 omavalitsust 78 omavalitsusest kehtestanud maamaksu aastaseks tõusupiiriks 10 protsenti ehk madalaima lubatud taseme. Võrreldes 2026. aastaga muutis tõusupiiri vaid kaheksa omavalitsust, neist kuus tõstis ja kaks langetas seda.

Ka maksumäärade puhul on omavalitsuste valikud erinevad. Kõige enam kasutatakse seadusega lubatud maksimummäära maatulundusmaal, kus selle on kehtestanud 62 omavalitsust. Elamumaa puhul rakendab 2027. aastal maksimummäära 22 ja muu maa puhul 19 omavalitsust.

Olulist rolli mängivad ka maksusoodustused. 2027. aastal rakendab koduomaniku maamaksusoodustust 77 omavalitsust 78 omavalitsusest, neist 28 on kehtestanud maksimaalse, 1000 euro suuruse soodustuse.

Soodustuste mõju näitavad 2026. aasta andmed: koduomanike ligi 34 miljoni euro suurusest arvestuslikust maamaksust kaetakse soodustustega peaaegu 96 protsenti. Pärast soodustuste rakendamist jääb tasuda ligikaudu 1,5 miljonit eurot. Liidu esitatud andmete kohaselt ei jää 43 omavalitsuses koduomanikel pärast soodustuste rakendamist maamaksu tasuda.

Need andmed puudutavad koduomanikke, mitte kõiki maaomanikke.

Maa väärtus võib tõusta 60 protsenti, kuid maamaks suureneda vaid 20 euro võrra

Zahkna selgitas näitliku arvutusega, miks maa väärtuse tõus ei tähenda automaatselt samas suurusjärgus maksutõusu.

Kui maatüki maksustamishind suureneb 40 000 eurolt 64 000 eurole ehk 60 protsenti ja maksumäär jääb 0,5 protsendi juurde, kasvaks arvestuslik maamaks 200 eurolt 320 eurole.

Kui omavalitsus on aga kehtestanud aastaseks tõusupiiriks 10 protsenti, saab maamaks enne soodustusi suureneda vaid 220 euroni.

250-eurose koduomaniku soodustuse korral ei tuleks maaomanikul kummalgi aastal maamaksu tasuda. 100-eurose soodustuse puhul suureneks tasumisele kuuluv summa 100 eurolt 120 eurole.

Seega määravad maaomaniku tegeliku maksukohustuse kolm tegurit: omavalitsuse kehtestatud maksumäär, aastane tõusupiir ja rakendatavad soodustused.

Omavalitsustel on aasta aega uute maa väärtuste mõju hinnata

Tänavused korralise hindamise tulemused võetakse maamaksu arvutamisel kasutusele 1. jaanuarist 2028. See tähendab, et 2026. ja 2027. aasta maamaksu need ei mõjuta.

Omavalitsustel on 2027. aasta jooksul võimalik hinnata, kuidas muutunud maa väärtused mõjutavad kohalikke elanikke, ettevõtteid ja omavalitsuse maksutulu. Seejuures tuleb leida tasakaal kohalike teenuste rahastamise ja maaomanike maksukoormuse vahel.

2027. aastaks tehtud maksuotsused näitavad omavalitsuste seniseid valikuid, kuid 2028. aasta tegelik maamaks sõltub selleks aastaks kehtestatavatest maksumääradest, tõusupiiridest ja soodustustest.

Maa- ja Ruumiamet avalikustab 2026. aasta korralise hindamise tulemused hiljemalt 31. oktoobril veebikeskkonnas minu.kataster.ee, kus maaomanikud saavad vaadata oma maatüki hinnatud väärtust ning võrrelda seda 2022. aasta tulemusega.

Eesti Linnade ja Valdade Liit

Koolieelikud käisid kooliga tutvumas

Kui Kasti-Orgita koolieelikutest Tammetõrude rühm möödunud teisipäeval Märjamaa gümnaasiumisse jõudis, olid tunnid juba lõppenud ja lapsed koolivaheajale saadetud.

Foto: Kristina Tali

Esimest korda kooliga tutvujatega tuli kaasa oma turvaline saatja Suur Sõber Karu, kes on maskotiks Taani kroonprintsess Mary patroneeritud programmile „Kiusamisest vabaks!“.

Koolimaja algklasside ukse avas lastele nende oma rühmakaaslane, kes koos kooli raamatukoguhoidja Leivega tulijad vastu võtsid. Lapsed said tutvuda kooli raamatukogu ja sööklaga. Seejärel ootas neid Märjamaa spordihoones poiste kehalise kasvatuse õpetaja Lauri, kes tutvustas, kuidas koolilapsed spordihoones kehalise kasvatuse tundi tulevad ja korraldas erinevaid liikumismänge. Pärast jõudsid lasteaialapsed klassiruumi, kus nüüdseks õpib osa nende eelmise aasta rühmakaaslasi. Seal ootas juba õpetaja Ottomar, kes viis läbi tunni koolirahu teemal. Lapsed said kuulda, kuidas lasteaias suunab sõbralikke valikuid tegema Sõber Karu ja koolis Koolirahu Siil, kes just Märjamaa gümnaasiumis kuulutas 1. septembril välja üle-eestilise koolirahu.

Suur tänu kooli töötajatele, et nii meeleolukalt aitasite järgmisel õppeaastal kooliteed alustavatel lastel kooliga tutvuda!

Kiitus kõigile lastele, kelle käitumine oli nii teoorias kui praktikas Sõber Karu neljale põhiväärtusele vastav: hooliv, austav, salliv, julge.

Mari Lints

Märjamaa kunstiõpilaste lõputööd on näitusel

1. novembril avati Tallinnas KULLO galeriis lastekunstikoolide lõputööde näitus.

Üle Eesti tegutseb palju noortele süvendatud kunstiharidust pakkuvaid huvikoole, kus sirgub meie kunstnikkonna järelkasv. Neid koole ühendava Eesti Kunstikoolide Liidu eestvedamisel on 2.-27. novembrini võimalus Tallinnas KULLO Galeriis saada ülevaade kahe viimase aasta silmapaistvamatest lõputöödest.

Näitusele kandideeris 157 tööd. Valituks osutus 61 teost 58 noorelt autorilt, esindatud on 18 huvikooli. Märjamaa Muusika- ja Kunstikoolist pääses näitusele kolme lõputööd. Nende autoriteks on **Carolin Pool, Io Dione Kalda ja Katriin Erm**, juhendajad Tauris Reose ja Anne Aaspõllu.

Näitust külastades tasub varuda aega, et süüvida noorte mõttemaailma ja nautida teostuse meisterlikkust.

Anne Aaspõllu

Teenuse küla õpetajanna erakordne põgenemislugu Nõukogude Liidust toodi jälle ajaloohuviliste ette

30. oktoobril oli põhjust tänase Raplamaa ja Läänemaa servale Teenusele kokku tulla, et tähistada 80 aasta möödumist 1946. aastal toimunud Alice Kikajoni ja Herbert Liljebergi erakordsest ja hulljulgest Nõukogude Liidust põgenemisest. Sündmus, mis väärib mäletamist, jagamist ja üha uuesti läbi elamist.

See, et üks Soome noormees riskis armastuse nimel eluga, tulles paadiga okupeeritud Eestisse ja oma armastatu läände viia, kõlab ka 80 aastat hiljem täiesti uskumatult ja lausa … filmilikult? Noored abiellusid vabas maailmas, Soomes Helsingi lähistel, nii sobiva nimega Eestiluoto (Estlotan) saarel, 22. septembril 1946. aastal, teadmata, et just sel päeval, kümnendeid hiljem, tähistame Eestis vastupanuvõitluse päeva. Kokkusattumus?

Filmilik tõesti, ja just filmina saab seda erakordset lugu nautida. Soomes ilmuvas rootsikeelses ajalehes Borgåbladet ilmus 2013. aasta alguses lugu Läänemaalt pärit naisest, kelle Soomes elav armsam viis väikese paadiga üle Soome lahe, vaatamata kõigile ohtudele, mida selline ettevõtmine võis noortele kaasa tuua. Palju aastaid varem, 1956. aastal, oli Suurbritannia eestlaste leht „Eesti Hääl“ ettevaatlikult sündmuse üle rõõmustanud ilma ühtegi fakti mainimata (vt lisatud ajalehe-väljalõige 27. jaanuarist 1956).

Yle TV tegi põgenemisest armsa dokumentaalse lühifilmi „Herbert och Alice“, mida saab eestikeelsete subtiitritega nautida just Teenusel, sellessamas mõisahoones, milles 1946. aastal tegutses Teenuse kool ja kus oli õpetajana tööl seesama Alice. Tänud Teenuse külast pärit Kairi Resikule tõlkimise ja Urmas Leitmäele Yle TVga asjaajamise eest. Mis on parem dokumentaalfilmi vaatamisest kui see, et seda teha eesti keeles, sündmuste toimumise paigas, ruumides, kus otsustati abiellumine ja põgenemine?

Teenuse külas muidugi teati, et põgenemine 1946. aastal aset leidis (Alice'i ema suhtles tütrega edasi kirja teel; samuti oli õpetaja Soome põgenemine mainitud Teenuse kooli 1946. aasta kroonikas, mis küll alles 2024. aastal oma tee Teenusele tagasi leidis, olles 1950ndatest aastatest peidus ühe endise õpetajanna kodus), aga ka seda, et film Yle TV-l 2018. aastal valmis. Filmi direktor, soomerootsi ajakirjanik Mikael Martikainen on see keskne mootor, kelle pikaajaline huvi Eesti ajaloo ja eriti üle-lahe põgenemiste vastu tõi tema ja ta võttegrupi nii Teenuse mõisa kui ka Vana-Vigala endist raudteejaama (tänast raamatukogu) filmima. Varem on sama filmidirektor teinud mitmeid merendus- ja ajalooteemalisi dokumentaalfilme, nagu "Irma – saknad i storm", "Utrikes till Borgå"; ja näiteks alles 15. oktoobril 2026 esitleti Martikaineni filmi „Salaja läbi Soome“ Viimsis Rannarahva muuseumis.

„Herbert och Alice“ filmimise ajal kohtus võttegrupp Alice'i Teenusel elanud venna ja tema pereliikmetega. Ka eelmise reede õhtul Teenuse mõisas tõid Alice'i venna tütre Maigi Linna ja tema poja Ottomari kohalolu ning meenutused tädi Liisist ekraanil nähtud loo saalisviibijatele käegakatsutavaks ja lähedaseks. Alice'i põgenemise järel märtsis 1949. aastal kogu ülejäänud pere küüditati Siberisse, kust nad küll tagasi tulid, kuid ilma ainsa õe Ernata, kes Siberis tuberkuloosi haigestus ja suri.

Filmi olid tulnud Teenusele saabunud vaatama ka Eesti Mälu Instituudi ajaloolased Peeter Kaasik ja Martin Andreller, kes peale filmivaatamist aitasid oma kommentaaridega kohalolijatel mõista 1946. aasta karmi reaalsust ja seda, kui tohutu oli tollal risk

Herbert ja Alice pulmapäeval 22.09.1946.
Foto erakogust

KÄIS RAUDEESRIIDE TAGA PRUUTI TOOMAS

St. Tid. Eestlastele kirjutab:

Vabas maailmas viibib praegu õnnelikus abielus üks eestlanna, kes a. 1946 peigmehe poolt raudeesriide tagant salaja ära toodi. Peigmees, kes sõja ajal teenis ühe välisriigi sõjaväes, oli neiuga tutvunud a. 1943 lühikesel ametkülastusel Tallinnas ning viibinud temaga koos ainult paar tundi. Pärast seda jatkus tutvus kirjateel ning kui pärast sõda raudeesriie uuesti langes Eesti kohale, ei suutnud noormees enam igatsusele vastu panna. Olles sõja ajal täitnud kardetavaid teenistusülesandeid, ei põrkunud ta tagasi söidust raudeesriide taha. Ta tuli Skandinaaviasse, muretses siin paadi ja sõitis üle mere Eestisse. Maabumine õnnestus ilma vahejuhtumiteta ning kuna ta ise on päritolult eestlane, siis õnnestus tal märkamatult pääseda Tallinna, olles enne peitnud paadi ühte rannaküüni. Pärast mitmeid seiklusi ja olles mitmel korral avastamisohus, õnnestus tal leida pruuti ning koos põgeneti randa ning sealt edasi vabadusse...

Ajalehest Eesti Hääl Estonian News: eestlaste ajaleht Suurbritannias nr 432 27. jaanuar 1956

sellist põgenemist korraldada. Põhimõtteliselt oleks iga noorte poolt võetud samm võinud olla põhjus saada arreteeritud, sattuda vangi või lihtsalt saada surma. Ka teadurid olid loost üllatunud, sest selliseid edukaid – võib-olla juhuslike heade kokkusattumuste jada tõttu, võib-olla armastuse antud tiibade? tõttu - põgenemisi 1946. aastast ei ole rohkem teada, seda enam, et neil õnnestus jääda Soome, riiki, mis tol ajal saatis põgenikud Nõukogude Liitu tagasi.

Nii meeldejääva ja emotsionaalse filmiõhtu puhul oli filmivaatamisele järgnenud kohvilaud suurepärane koht, kus muljeid jagada ja üheskoos edasi arutleda. Reede õhtul kodudest välja tulnud huvilistele tänuks ja mitmekihilise ajaloolise filmi järel muljete vahetamiseks sobis Teenuse mõisa väärika saali hubane kohvilaud ideaalselt. Mõnusas ja rahulikus õhkkonnas toimuvad vestlused teevadki ühest filmiõhtust midagi palju enamat – see oli elav ajalootund ja austusavaldus inimestele, kes ei kaotanud lootust ega armastust ka kõige pimedamal ajal.

Tänu sellistele ettevõtmistele nagu eelmisel reedel Teenusel püsivad meie kohalikud lood ja ajalugu elavana. Teenuse mõisa saali lisatoolide toomise vajadus näitas ilmekalt, kui väga see lugu inimestele korda läheb ja kogukonda ühendab. Eesti Endiste Metsa-

Vilistlaste korvpalliturniir tõi vanad sõbrad palliplatsile ja publiku tribüünidele

Märjamaa gümnaasiumi aastapäeva eelõhtul peeti spordihoones vilistlaste korvpalliturniir. Võistlustel osales viis meeskonda ja kaks naiskonda, kusjuures naiskondade osalemine oli esmakordne kooli ajaloos. Kokku oli mängijaid üle 70. Tribüünil oli palju pealtvaatajaid.

Kuna tegemist oli sõprusmängudega, siis ametlikke protokolle ei koostatud. Mängud olid ka tavalisest palju lühemad. Kõige edukam oli nooremate vilistlaste meeskond 70.-72.lennust kahe võiduga, naiskondade tasavägise kohtumise võitis Sinine võistkond.

Ega iga päev ega isegi iga aasta sellist vaatepilti ei näe, et ühel väljakul saavad taas kokku inimesed, keda ühendab palju enamat kui korvpall. Need on kunagised klassivennad ja -õed.

Ja eks sellised kohtumised toovad kaasa ka hulga vanu mälestusi. Mäletad veel, kuidas sai vanas EPT võimlas korvpalli mängitud? Või kuidas kooliajal kollasesse võimlasse kehalise kasvatuse tundi jalutati, et jälle kossu mängida?

Ja kui vanad tuttavad taas ühele väljakule satuvad, on tunne kohati täpselt sama nagu kooliajal. Just see teebki vilistlaste korvpalliturniiri nii eriliseks. Asi pole ainult korvpallis või võidus. See on võimalus tulla tagasi, kohtuda vanade sõpradega, meenutada möödunud aegu ja luua koos uusi mälestusi.

Fotod: Taimo Lehtsalu

Aitäh kõigile, kes tulid ja aitäh Märjamaa Korvpalliklubi, et korraldasite!

MN

vendade Liidu ja Teenuse Naiste Ühenduse ühine panus sündmuse korraldamisel lõi silla mineviku austamise ja tänase kokkuhoidva kogukonna vahel. Täname kõiki osavõtjaid ja ürituse õnnestumisse panustajaid, sh Alice'i lapselast Jenny Liljeberg Lee'd ja Liljebergide suguvõsa kroonikut Eva Sederlöfi.

Et sündmusel jäi kõlama mõte film lähiajal uuesti üle vaadata, siis on see parim märk õnnestunud ja hinge puudutanud õhtust. Teenuse Naiste Ühendus pakub võimalust seda linateost taas nautida - võta julgelt ühendust teenuse@gmail.com.

Maris Leemets,
Teenuse külavanem, MTÜ Teenuse Naiste Ühendus

Heiki Magnus,
Eesti Endiste Metsavendade Liidu juhatuse liige

Märjamaa Vallavalitsus kuulutab välja Märjamaa valla 2027. aasta eelarvest
NOORTE SPORDITEGEVUSE TOETUSTE TAOTLEMISE.
Vormikohased taotlused esitada hiljemalt
1. detsembriks 2026. a.
Taotlust saab esitada iseteeninduskeskkonnas SPOKU (www.iseteenindus.marjamaa.ee) või saatke digitaalselt allkirjastatud avaldused e-postile marjamaa@marjamaa.ee. Paberkandjal taotlused tuua Märjamaa Vallavalitsuse kantseleisse.

Märjamaa Vallavalitsus kuulutab välja Märjamaa valla 2027. aasta eelarvest
MITTETULUNDUSLIKU TEGEVUSE TOETUSTE TAOTLEMISE I VOORU.
Vormikohased taotlused esitada hiljemalt
1. detsembriks 2026. a.
Taotlust saab esitada iseteeninduskeskkonnas SPOKU (www.iseteenindus.marjamaa.ee) või saatke digitaalselt allkirjastatud avaldused e-postile marjamaa@marjamaa.ee. Paberkandjal taotlused tuua Märjamaa Vallavalitsuse kantseleisse.

Ohutusõppusel ÄKK mängiti läbi elulisi olukordi

Koolivaheaja üks ettevõtmisi oli 28. oktoobril toimunud ohutusõppus Märjamaa ÄKK. Rapla maakonnas oli see juba kaheksas kord end realistlikes olukordades proovile panna, Märjamaal oli see esimest korda.

Õppusel osalesid gümnaasiumi, muusika- ja kunstikooli ning spordihoone töötajad. Kokku oli kümme töötuba, igaühes oli aega 15 minutit. Kaasa mängisid ka õpilased, kes said südamest möllata ülekäte läinud klassiõhtul, markeerida kaklust või käitumist koolitulistamise olukorras.

Suhtlemisest meediaga keerulistes olukordades rääkis telemees Sven Soiver. Peaasi töötoas mängiti läbi olukord, et õpilane on teinud koolis suitsiidikatse ja kuidas sellest vanemaid või teisi pooli teavitada.

Transpordiameti töötoas „sõideti" ekskursioonile KUMUsse. Koolimaja juures olnud bussis mängisid noored erisuguseid reisijaid – mõned ei tahtnud algul reeglitele alluda. Siin tuletati meelde ohutusreegleid bussi sisenemisel ja väljumisel, elementaarset viisakust bussijuhi suhtes ja ka tema (tervise) märkamist.

Punase risti töötoas oli klass tossu täis, ruumis purjus ja lärmavad lapsed, vali muusika, keegi oli teadvuseta põrandal, üks vend ratsutas tooliga ruumis ringi. Siin oli paras põrgu lahti. Hindajad jälgisid siin ja teistes töötubades, kuidas grupid olukordi lahendasid.

Naiskodukaitse töötuba tuletas meelde kriisivarude vajalikkust kodus. Siin räägiti ka elanikkonnakaitsest, kas on olemas plaan A ja plaan B, kui tekib kriis.

Küberhäire töötoas oli õpetaja Ly Torn valmistanud ette neli ülesannet, et kool päästa.

Käest ära läinud klassiõhtul käis hirmus möll.
Foto: Reet Saar

Politseil oli kaks töötuba. Ühes kehastati kaklust koolis ja mängiti läbi olukord, et õpilasel on seljakotis relv. Teine juhtum käsitles koolitulistamist.

Pääste töötubades harjutati tulekustutite kasutamist ja käitumist õhuohu korral.

Kokkuvõtteid tehes kiitsid korraldajad ehedalt oma rolle kehastanud õpilasi. Tänati osalejaid ja toodi välja igas punktis kõige paremini toime tulnud grupid. Kõlas ka mõte, et loodetavasti ei lähe teil päriselus kunagi neid oskusi vaja.

Reet Saar

Märjamaa Naisteklubil oli värvikas õhtu

30. oktoobril kogunes Märjamaa Naisteklubi ühiseks hubaseks õhtuks – toimus töötuba „Vein&Pintsel". Õhtu pakkus osalejatele võimalust argirutiinist välja astuda, lasta fantaasial lennata ning nautida ühist tegutsemist heas seltskonnas.

Töötoa juhendajaks oli Liina Põldra LP Studiost, kes oli osalejatele ette valmistanud kaks näidispilti. Nende põhjal asus 14 vahvat naist looma oma kunstiteoseid, andes etteantud ideedele isikupärase näo. Igaüks sai katsetada just endale meelepäraste värvide ja lahendustega. Nii sündisid lõuenditele omanäolised maalid, milles peegeldus iga osaleja isiklik nägemus ja loominguline julgus.

Õhtu möödus rõõmsas meeleolus, värvide ja toredate vestluste keskel. Üheskoos avastati, et maalimiseks ei pea tingimata olema varasemat kogemust ega erilist kunstiannet – vahel piisab vaid tahtmisest proovida ja julgusest pintsel kätte võtta. Rõõmu ja eduelamust jagus ka kõige skeptilisemale osalejale ning iga valminud maal oli omaette saavutus.

Naisteklubi töötoas valmisid isikupärased maalid.
Foto erakogust

Naisteklubi töötoas valmisid isikupärased maalid. „Vein&Pintsel" õhtu kinnitas taas, kui tore on koos midagi uut proovida ning argipäevast korraks välja astuda.

Märjamaa Naisteklubi tegemised jätkuvad juba 13. novembril, kui võetakse ette midagi maitsvat – üheskoos õpitakse valmistama pastat ja tiramisut. Lisainfo ja broneerimine töötuppa: telefonil 5656 4614 või e-posti aadressil rahvamaja@marjamaa.ee.

Kristina Oss

Wäega Wärk toimetab

• Esmaspäeviti kell 18 maaliring, juhendab Avo Päädam

• Teisipäeviti kell 18 keraamikakambri tegemised, juhendab Eve Burmeister

• Kolmapäeviti kandlering (algajad ja edasijõudnud) kell 17.30 Terje Kauri juhendamisel

• Kolmapäeviti kell 16 laste MAIASMOKARING, info ewebur@gmail.com

• Neljapäeviti kl 18 Taiji` tund, juhendab Aile Jair

• 6.11 kell 16 Puukäsitöö Krista Tõldmakeriga noortele üksi või koos vanematega /osalus 5 €

• 12.11 kell 18 Keraamiline alus kaunistatud monotüüpia tehnikas. Juhendab keraamik Eve Burmeister/ ESF 55+ osalejatele (tasuta)

• 18.11 kell 18 Keraamiline tass kaunistatud glasuurialuste värvidega. Juhendab keraamik Eve Burmeister / ESF 55+ osalejatele (tasuta)

• 19.11 kell 18 Piret Pääri koolitusõhtu: Muinaslood ja päritud jutud meie elus / ESF 55+ osalejatele (tasuta)

• 25.11 kell 18 Siirdepiltidega portselannõude kaunistamine (jõulud ja muud põnevad teemad, nimed). Juhendab Eve Burmeister / ESF 55+ osalejatele (tasuta)

• 27.11 kell 18 loov õhtu kunstnik Ave Nahkuriga. Info ja reg ewebur@gmail.com. Osalus 40 €

• 2.12 kell 18 Keraamiliste nõude glasuurimine. Juhendab keraamik Eve Burmeister / ESF 55+ osalejatele (tasuta)

• 3.12 kell 17 Jõulupärja töötuba. Juhendavad Katrin Grichin ja Tiina Kokemägi / ESF 55+ osalejatele (tasuta)

• 7.12 kell 17 Jõulu- ja sünnipäevakaardid. Juhendab Katrin Grichin / ESF 55+ osalejatele (tasuta)

• Individuaaltunnid: karmoška ja eesti lõõts

Tule ja uuri lähemalt
waegawark.ee
ewebur@gmail.com

Wäega Pärimusmajas keraamika töötoad

ESF+ meetme „Sotsiaalne heaolu" projekt
55+ osalejatele tasuta

- 12.11 kell 18 keraamiline alus monoüüpiaga
- 18.11 kell 18 savist tass, glasuurialuste värvidega
- 2.12 kell 18 tööde glasuurimine

Info ja reg 56157757
ewebur@gmail.com

Raplamaa Partnerluskogu

NOORTEGARANTII TUGISÜSTEEM

Omavalitsus võib sinuga ühendust võtta

Noorte heaolu spetsialist võib sulle lähiajal kirjutada või helistada, et küsida, kuidas sul läheb ja kas saab kuidagi toeks olla.

Nii tunned ära õige inimese

- ✓ Spetsialist **ei küsi kunagi** paroole, pangaandmeid ega raha
- ✓ Tema nime ja kontakti leiad oma **omavalitsuse** või **Sotsiaalkindlustusameti kodulehelt**
- ✓ Kahtluse korral **helista ise** oma omavalitsusse

Tuge võid alati ka ise küsida!

Kui sulle helistab või kirjutab keegi omavalitsusest, siis ära ehmu!

Lähiajal võtavad noorte heaolu spetsialistid ühendust noortega, kes praegu ei õpi ega tööta. Nad soovivad teada: „Kuidas sul läheb?"
Vahel on elus perioode, kus tundub, et väljapääsu ei ole ja see on täiesti okei. Kui soovid, kuulab noorte heaolu spetsialist sind ja aitab leida järgmise sammu. See võib olla seotud kooli, töö või hoopis millegi muuga, mis hetkel muret teeb.
Kuidas õige inimene ära tunda?
Õige inimene ei küsi kunagi paroole, pangaandmeid ega raha.
Noorte heaolu spetsialisti nime ja kontaktid leiad oma kodukoha omavalitsuse või Sotsiaalkindlustusameti kodulehelt.
Kui midagi tundub kahtlane, helista ise omavalitsusse ja küsi üle.

Kui tahad juba praegu kellegagi rääkida, ei pea sa ootama, et sulle helistatakse.
Võid ka ise igal ajal ühendust võtta!

Energiaõhtu selgitas elektrituru toimimist

22. oktoobri õhtul toimus Märjamaa kinos Helk energiaõhtu, mille esimeses osas tutvustas energiaekspert Marko Allikson energiaturu toimimist. Hästi lihtsustatult on tegemist tavapärase kauplemisolukorraga. Nii nagu keegi müüb turul õunu ja keegi soovib osta. Kui hind on ostjale ja müüjale sobiv, siis õunad vahetavad omanikku. Elektriga on sama moodi.

Elektrile tekib hind börsil, kus Euroopa elektritootjad pakuvad eelmise päeva kella üheks elektrihinda järgmise päeva veerandtundideks. Miks veerandtundideks? Sellise süsteemi rakendamise põhjusteks on parem tasakaal, ehk tootjad ja tarbijad saavad oma plaane paremini tegeliku olukorraga kohandada. Varem olid meil tunnipõhised hinnad, aga tunni sees võib olla olulisi tarbimise ja tootmise muutusi. Taastuvenergia parem kasutamine ning tuule- ja päikeseenergia toodang võib lühikese ajaga märgatavalt muutuda, ja lühema arvestusperioodiga kaasnevad väiksemad tasakaalustamiskulud. Ka salvestusseadmete omanikele annab see võimaluse lühiajaliseks müügiks ja vajadusel ostuks. Nimelt peab elektrisüsteemis tootmine ja tarbimine pidevalt tasakaalus olema.

Marko Allikson selgitas elektrituru toimimist.
Foto: Reet Saar

ELi elektri päev-ette hulgiturul kasutatakse marginaalse hinnakujunduse süsteemi (pay-as-clear market), kus kõik elektritootjad saavad antud hetkel müüdava elektri eest kõige kõrgema hinnaga tarbimist katva elektrijaama hinna. Elektritootjad kehtestavad oma hinna vastavalt oma tootmise muutuvkuludele. Taastuvenergiaallikaid toodetakse nullhinnaga, mis on seetõttu alati kõige odavam. Pakkumised algavad kõige odavamast allikast ja liiguvad kõige kallimate energiaallikate suunas, kus on suured muutuvkulud, näiteks praegu gaasijaamadel kõrge gaasihinna tõttu. Kõige odavam elekter ostetakse kõigepealt, järgmised pakkumised on järjekorras. Kui kogu nõudlus on rahuldatud, saavad kõik viimase tootja hinna, kellelt elektrit osteti. Kellegi elekter võib olla nii kallis, et see ei pääsegi turule. See mudel pakub tõhusust, läbipaistvust ja stiimuleid, et hoida kulud võimalikult madalad.

Olemas on ka teine marginaalkuludel põhinev hinnakujundusmehhanism, kus igaühele makstakse tema poolt pakutava hinna järgi (pay-as-bid). Siinkohal teevad tootjad lihtsalt pakkumisi hinnaga, mida nad eeldavad, et turg ostab, mitte tootmise muutuvkuludest lähtuvalt. Selliselt toimub kauplemine näiteks elektri päevasisesel ja tulevikutehingute turgudel, kus hind mutub jooksvalt kauplemise käigus ja ei ole vaja üheaegselt arvutada hinda paljudele turuosalistele.

Üldiselt ollakse üksmeelel, et marginaalne mudel on liberaliseeritud elektriturgude jaoks kõige tõhusam. Varasemalt kehtestas elektrihinnad regulaator, aga see ei pakuks odavamaid hindu, kuna reguleerimise kulu konkureerival turul osalevate tootjate hulga jaoks oleks ebamõistlikult kõrge ning tootjatel puudub motivatsioon omavahel hinnaga konkureerida.

Impordime 40% elektrienergiast

Turule on hea, kui on palju pakkujaid. Eestis ei toodeta elektrit vajalikus mahus ja see paneb meid 40% elektrist importima. Nii on meie elektrihinna kujunemisel oluline hinnatase Leedus ja Soomes. Lihtsustatult: enamasti on börsihind Eestis Leedu ja Soome börsihinna vahel. Eesti hinda eraldi ei noteerita. Kui näiteks 2027 talvekuude Soome hind on täna 100-110 eurot MW/h kohta ja Leedus 160 eurot MW kohta, siis Eesti hind tuleb sinna vahele.

Elektrihinda proovitakse ka pikemaajaliselt ette prognoosida, aga see ei pruugi hästi õnnestuda. Kui turg arvas, et 2026. aasta esimese kvartali hinnaks kujuneb 100 eurot MW/h kohta, siis tegelikkus oli jaanuaris 154, veebruaris 154, märtsis 60 eurot MW/h kohta. Esimese kvartali keskmiseks hinnaks kujunes seega 120 eurot MW/h kohta.

Kui nüüd järgmise aasta esimesse kvartalisse vaadata, siis on hinnaootus võrreldes selle aastaga 20-30% kõrgem. Põhipõhjus on pingeline olukord Hormuzi väinas Pärsia lahe ja Omaani lahe vahel, mis on oluline laevatee gaasitarneteks. Soomes aitab hinda madalaks saada Põhja-Rootsi ja Norra taastuvenergia, Soome enda taastuvenergia ja tuumaenergia. Turu toimimise eelduseks on elektriühenduste korrasolek, et elekter riikide vahel saaks liikuda.

Soome edukuse saladus on pikaajaline eesmärgipärane planeerimine. Energeetikas ei saa olla lühiajalisi, valimistele suunatud eesmärke. Soome on saavutanud energiatootmise võimekuse, mis vastab erinevatele küsimustele alates kliimaneutraalsuse saavutamisest kuni energia hinna ja majanduse konkurentsivõime hoidmiseni, tagades kodumajapidamistele ja tööstusele piisavalt soodsa ning stabiilse energia. Pole kindel ja arusaadav, kas Eestis on energeetika kontekstis tööstuse

„Ööäär" heidab pilgu pealinna ööelule

Laupäeval, 24. oktoobril avanes kinos Helk väikesel, kuid pühendunud filmisõprade rühmal ainulaadne võimalus: nad said vaadata uhiuut Eesti dokumentaalfilmi „Ööäär" ning seejärel esitada küsimusi režissöör Vladimir Loginovile.

See teos, mis on ühtaegu nii filmikunst kui ka puhas dokumentalistika, heidab pilgu Tallinna harva nähtavale ööelule – inimestele, kes tegutsevad ja elavad siis, kui enamik meist magab. Taksojuhid ja nende kliendid, jäätmekäitluskeskuse töötajad, salajase svingerite klubi külastajad, oma muusikat salvestav pime helilooja, viina viskavad vene karaoke fännid – see on vaid väike valik sellest mitmekesisest ja peadpööritavast tegelaskonnast, kes täidab Loginovi nägemuses pealinna öist elu. Režissööri enda mõtisklusi unetusest ja sellega seotud teemadest kuuleb kohati sosistatuna tuntud artisti Reketi esituses, kuid kuna ekraanil toimuvale puudub „faktipõhine" selgitav kommentaar, tekitab film sama palju küsimusi, kui vastuseid pakub.

Õnneks oli Loginov valmis meie küsimustele ise vastama. Saime teada, et filmi inspiratsiooniks olid režissööri enda öised uitamised, mida õhutas unetus, mille all ta kannatas Ukraina sõja puhkemisega kaasnenud hirmu tõttu.

Arutelu käigus kerkis esile mitmeid küsimusi sellise projektiga kaasnevate tehniliste ja eetiliste väljakutsete kohta. Kuna kasutati mahukat professionaalset filmitehnikat, olid filmitavad inimesed teadlikud, et neid jäädvustatakse; seega pidid kõik eraruumides (baarides, töökohtades jne) filmitud isikud andma oma nõusoleku, enne kui kaadreid võis kasutada. Eriti meeldejäävad on stseenid häirekeskuse dispetšeriga, kelle töö võib ühe kõne peale muutuda igavusest paanikaks – nende jäädvustamiseks tuli pidada pikki läbirääkimisi häirekeskusega ning saada heakskiit ka Kaitsepolitseiametilt (KAPO).

Sellise filmi Eestis ülesvõtmise puhul on huvitav nüanss see, et suvine öö näeb välja nagu päev: kuigi valgete ööde ajal filmiti palju materjali, otsustas režissöör just valguse pärast seda mitte kasutada.

Filmi „Ööäär" režissöör Vladimir Loginov kohtumisel Märjamaa kinos.
Foto: Dom Bienkowski

Filmimise käigus veedeti Tallinnas umbes 40 ööd ja koguti ligi 200 tundi materjali. Valminud film on vaid jäämäe tipp sellest, mida režissöör ja tema väike meeskond üles võtsid. See tähendas, et filmi monteerimine oli mahukas töö, kuid andis samas vabaduse valida välja kõige huvitavamad hetked ja kõige loomulikumad tegelased – mõned inimesed hakkavad kaamera ees paratamatult rolli mängima, mis poleks sobinud filmi vaoshoitud ja poeetilise tooniga.

„Ööäärt" peaksid kindlasti vaatama nii Eesti filmikunsti austajad kui ka need, kes soovivad näha Tallinna hoopis teistsuguses valguses, samuti kõik, kes on veetnud mõne unetu öö, mõtiskledes: „Kas ma olen sellega üksi?"

Dom Bienkowski

konkurentsivõimele nii suurt tähelepanu pööratud. Võib olla ei peagi.

Tuul puhuks tuulejaamades elektrihinna soomlastele lähemale

Kui Eestis oleks piisavalt tuulejaamu, siis tuul puhuks hinna soomlastele lähemale – madalamaks. Soomes, kus tuulikuid on kogu tarbimise katteks, on tuule olemasolul võimalik väga madalaid hindu saavutada, ja kui tuulejaamu on erinevais paigus, siis isegi tuulevaiksematel talvekuudel on kusagil ikka tuuleenergia saadaval.

Eesti probleem on selles, et meil puudub ka odav baasenergia, aga küsimust ei lahendaks 600 MW tuumaenergia lisandumine. Meil on ka kallis tipuenergia gaasi näol. Positiivne on see, et lühiajalistel turgudel osalemiseks kasvab akusalvestite maht, mis on tõhus lihtsasti rajatav tehnoloogia, mis suudab reservi- ja bilansiturgudel konkureerida gaasijaamadega.

Reserviturg on siis selline turg, kus süsteemihaldur Elering saab vajaduse korral kiiresti lisavõimsust või vähendab tarbimist, et hoida elektrisüsteem tasakaalus. Akud on palju konkurentsivõimelisemad kui planeeritav Paldiski hüdropumpjaam. Kui mõelda biogaasi peale, siis selle tootmine ei saa Eestis kunagi olema piisav energiapuudujäägi lahendamisel. Sama on ka vesinikuga, sest selle tootmiseks pole piisavalt loodetud odavat elektrit.

Kell 17. 30 alanud energiaõhtu avaveerandtunnil oli börsihind 126 eurot MW/h kohta, järgmisel veerandtunnil juba 184 eurot MW/h kohta, et siis jälle langeda.

Powerhouse OÜ
Marko Alliksoni ettekande põhjal

Rõõmurullidel käis külas Märjamaa päästekomando

Juba viiendat aastat saavad iga kuu viimasel teisipäeval Haimre rahvamajas kokku pensionieas Rõõmurullid, et koos rõõmsalt aega veeta. Oleme kutsunud endale külla erinevate elukutsete esindajaid ja kuna selle aasta oktoober oli Eestimaal kuulutatud elanikkonnakaitse kuuks, siis 27. oktoobril kutsusime endale külla Märjamaa päästekomando esindajad.

Meile tulid oma põnevast, ohtlikust ja väga vajalikust tööst ja tegemistest rääkima komandopealik Uno Tomingas, meeskonnavanem Kaur Ülejõe, päästjad Kauri Kristal ja Kert Paunmaa. Kuna Märjamaa päästekomando on juba kolmandat aastat parim Läänemaa komando, tahtsime loomulikult teada, mida nad selleks teevad ja kuidas nii kõrge tase on saavutatud.

Külaliste jutust selgus, et väga tähtis on tubli meeskonnatöö. Nad arutavad isegi koos süüa ja trenni tehes, kuidas oma töötegemisi kiiremaks, paremaks ja täiuslikumaks muuta. Päästjad rääkisid meile oma igapäevategemistest ja loomulikult erinevat liiki päästetöödest (tulekustutustööd, nööripääste, liiklusõnnetuste järgsed päästetööd, ohtlike ainete õnnetuste tagajärgede likvideerimine jm). Nad tõid väga palju põnevaid, aga ka hirmutavaid näiteid pääste olukordadest, kus nad ise on viibinud. Kauri ja Kert demonstreerisid meile ka päästjate riietust ning selgitasid varustuse juurde kuuluvate asjade vajalikkust.

Selgus, et meie päästjad ei tee mitte ainult tänuväärset tööd päästmisel ja ohtude likvideerimisel, vaid on vajadusel ka sotsiaaltöötajad. Nad käivad nõustamas vanureid suitsu- ja vinguandurite olemasolu ning küttesüsteemide korrashoiu teemadel. Samas kuulavad ka ära üksikute vanainimeste muresid ja lihtsalt vestlevad nendega, kellel lähedasi ei ole või on nad kaugel.

Meie inimesed meenutasid toredaid kolhoosiaegseid pritsumeeste võistlusi ja selleaegseid tuletõrjevaheneid. Ühiseid jututeemasid jätkus küllaga ja väga paljudele küsimustele nii igapäevaelu ohutuse tagamiseks kui ka päästjate töö kohta saime ammendavaid vastuseid. Saime ka teadmisi ja voldikuid kriisiaja ohutuse tagamiseks ja kriisiaja retseptiraamatuid.

Varustuse demonstreerimine. Foto erakogust

Päästjate jutt ja küsimustele vastamine oli asjalik, aga samas oli nende jutus ka väga palju soojust, huumorit, lõõpimist. Kuulsime nende töö humoorikamaid seiku (sea lendamine, mälumata toidu suhu unustamine õnnetuspaigale kiirustades jne). Nad väga hästi täiendasid ja toetasid üksteist. Oli tunda tõelist õlg-õla tunnet. Tehakse koos trenni, tantsitakse ning ollakse alati ja igal pool kohal, kui neid vajatakse. Just selliseid päästjaid me vajame ning oleme nende üle uhked ja tänulikud.

Järgmine Rõõmurullide kokkusaamine on 24. novembril kell 14.00. Tähistame siis koos kadripäeva. Ootame endi sekka uusi huvilisi!

Sirje Unga

2. novembrist muutusid Raplamaa bussiliinide sõiduplaanid

2. novembrist 2026 muutusid Raplamaa bussiliinide nr 31, 32, 33, 34 ja 38 sõiduplaanid.

- Liin nr 31: Märjamaa – Päärdu – Teenuse – Märjamaa
- Liin nr 32: Märjamaa – Mõisamaa – Valgu – Nurtu
- Liin nr 33: Märjamaa – Mõisamaa – Valgu – Päärdu
- Liin nr 34: Märjamaa – Päärdu – Valgu – Raikküla – Rapla
- Liin nr 38: Märjamaa – Haimre – Valgu

Haimre puiestee (riigitee nr 20172) ehitustööd lõpevad ning tee avatakse taas liikluseks. Seetõttu suunatakse bussiliinid nr 32, 33 ja 38 tagasi oma tavapärasele marsruudile.

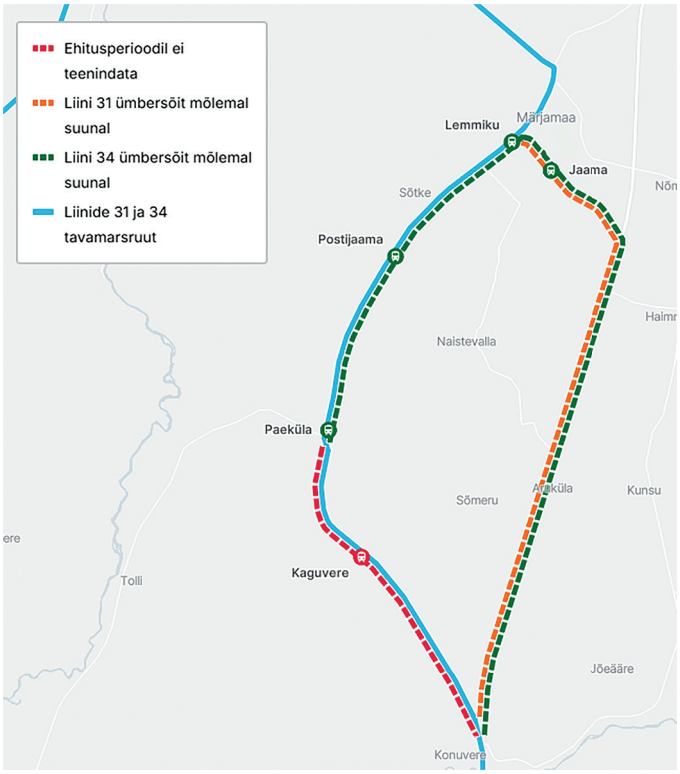
Kuna Konuvere ristmik on endiselt suletud, jäävad bussiliinid nr 31 ja 34 ümbersõidule Haimre puiestee kaudu. Ümbersõit on tingitud Tallinna–Pärnu maantee neljarajaliseks ehitamisega seotud Konuvere ristmiku ehitustöödest. Liinide marsruut ja peatustesse saabumise ajad muutuvad ainult Konuvere ja Märjamaa vahelisel teelõigul.

Märjamaal on võimalik bussist väljuda ka Jaama peatuses. Ehitustööde ajal ei peatu liin 34 Kaguvere ning liin 31 Kaguvere, Paeküla ja Postijaama peatustes.

Liinid nr 31 ja 34 jäävad ümbersõidule eeldatavasti kuni 2027. aasta suveni.

Palume reisijatel sõiduplaane enne reisi üle vaadata ning muudatustega arvestada.

Rohkem infot https://iil.ee/

Märjamaa vallale kuuluva kinnistu müük

Märjamaa Vallavalitsus müüb Märjamaa alevis asuva Sihi 22 kinnistu (registriosa nr 19359650; katastri tunnus 50501:009:0100; pindala 1180 m²; 100% elamumaa).
Kinnistu alghind pakkumisel on **59 000 €**.
Enampakkumine toimub elektroonilises oksjonikeskkonnas **osta.ee.**
ESEME ID: 259899321

Enampakkumisel saavad osaleda juriidilised- ja vähemalt 18-aastased füüsilised isikud. Pakkumisi saab teha **25.11.2026 kl 14.33-ni**. Kinnistu müüakse vastava ostu-müügi lepingu alusel oksjoni võitjale, kelle nimele on vormistatud osta.ee konto.

Enampakkumisega seotud küsimused palun esitada osta.ee kaudu või saata e-kirjaga villu.karu@marjamaa.ee.
Telefon 5620 5403.

Enne pakkumist tehes, palun kinnistu üle vaadata. Enampakkumisel osalev pakkuja kinnitab pakkumist tehes, et on võõrandatava kinnistu üle vaadanud, on teadlik kinnistu ja seal asuvate hoonete seisukorrast, suurusest ja piiridest ning juurdepääsuõigusest ja kitsendustest ning ei oma tulenevalt kinnistu seisukorrast mingeid pretensioone võõrandajale ja on nõus omandama kinnistu seisundis, millises see on pakkumise tegemise hetkel. Hilisemaid pretensioone ei rahuldata.

Maksmine: pangaülekandega, enampakkumise võitja tasub ostusumma vastavalt valla poolt esitatud arvele enne notaritehingut. Lepingu sõlmimisega seotud kulud (notari tasu ja riigilõiv) kannab ostja. Müügileping sõlmitakse vaid enampakkumise võitjaga (vastava pakkumuse teinud eraisiku või juriidilise isikuga).

Märjamaa vallale kuuluva kinnistu müük

Märjamaa Vallavalitsus müüb **Teenuse külas asuva Vana tankla hoonestatud kinnistu** (registriosa nr 19288750; katastri tunnus 50301:001:0674; pindala 7670 m²; 100% sihtotstarbeta maa).
Juurdepääs avalikult teelt.
Kinnistu alghind pakkumisel on **3000 €**.
Enampakkumine toimub elektroonilises oksjonikeskkonnas **osta.ee.**
Eseme ID: 259674884

Enampakkumisel saavad osaleda juriidilised- ja vähemalt 18-aastased füüsilised isikud. Pakkumisi saab teha **20.11.2026 kl 14.56-ni**. Kinnistu müüakse vastava ostu-müügi lepingu alusel oksjoni võitjale.

Enampakkumisega seotud küsimused palun esitada osta.ee kaudu või saata e-kirjaga villu.karu@marjamaa.ee.

Enne pakkumist tehes, palun kinnistu üle vaadata. Enampakkumisel osalev pakkuja kinnitab pakkumist tehes, et on võõrandatava kinnistu üle vaadanud, on teadlik kinnistu seisukorrast, suurusest ja piiridest ning juurdepääsuõigusest ja kitsendustest ning ei oma tulenevalt kinnistu seisukorrast mingeid pretensioone võõrandajale ja on nõus omandama kinnistu seisundis, millises see on pakkumise tegemise hetkel. Hilisemaid pretensioone ei rahuldata.

Maksmine: pangaülekandega, enampakkumise võitja tasub ostusumma notari deposiitkontole enne notariaalset tehingut. Lepingu sõlmimisega seotud kulud (notari tasu ja riigilõiv) kannab ostja. Müügileping sõlmitakse vaid enampakkumise võitjaga (vastava pakkumuse teinud eraisiku või juriidilise isikuga).

Märjamaa kinos Helk

R 6.11 kell 14.30 PÄEVANE KINO SEENIORITELE
“Unic-Moto 50”
Eesti dokumentaalfilm,
2 h 2 min

R 6.11 kell 17
“Kaabuga kass”
USA animatsioon-kogupere-film,
1 h 31 min (eesti keeles)

R 6.11 kell 19
“Petlik tõde”
USA draama-krimifilm,
1 h 57 min (K -12)

L 7.11 kell 13
“Kaabuga kass”

L 7.11 kell 15
“Kutse”
USA komöödia-draamafilm,
1 h 47 min (K -14)

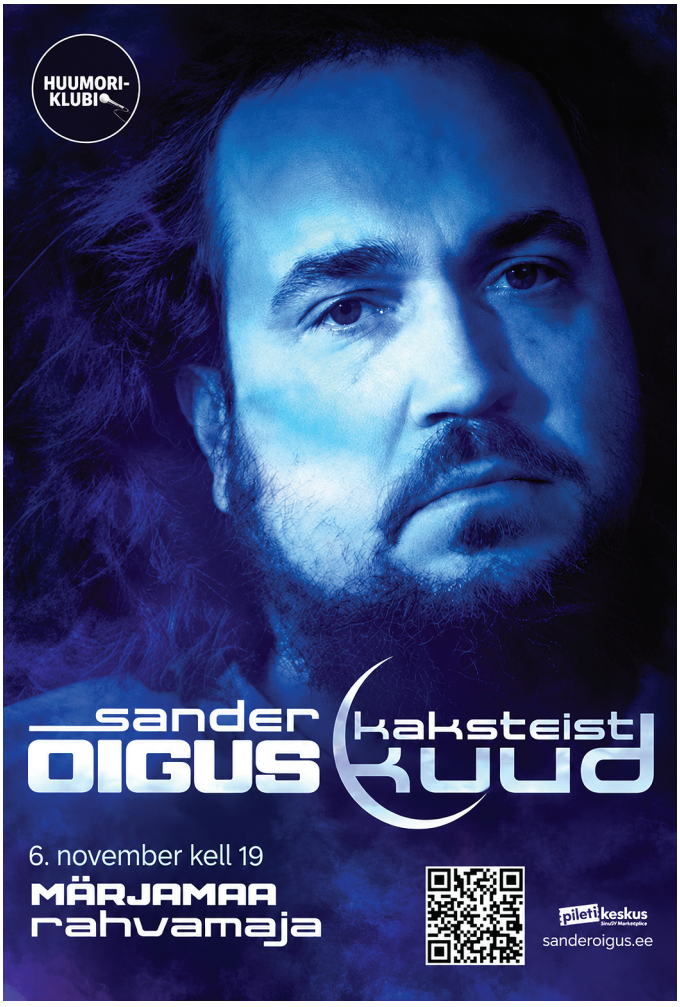
L 7.11 kell 17
“Petlik tõde”

L 7.11 kell 19.30
“Clayface”
USA õudus-põnevusfilm,
1 h 48 min (K -16)

P 8.11 kell 14
“Kaabuga kass”

P 8.11 kell 16
“Unic-Moto 50”

P 8.11 kell 18.30
“Clayface”

MÄRJAMAA VALLA RAHVAMAJA

Märjamaa rahvamajas

6. nov 19.00 Sander Õigus Stand-up „Kaksteist kuud“, piletid Piletikeskus.ee

7. nov 11.00 Hõbelusikapidu

13. nov kell 18.30 Naisteklubi töötuba „Käsitööpasta ja tiramisu valmistamine“. Osalustasu 35 eurot. Vajalik eelbroneerimine

14. nov kell 11.00-14.00 Papaya butiik müügipäev (käekotid, rahakotid, seljakotid)

20. nov 10.00 Doonoripäev

20. nov 19.00 Komöödiateatri etendus „Duetid“, piletid 26.-/28.-

29. nov kell 17.00 Advendikontsert

5. dets kell 12.00 -17.00 Jõulumaa

8. dets kell 18.00 Kohvikuõhtu Eleryn Tiit ja Jüri Pootsmann. Pilet eelmüügist 25.-, samal päeval 30.- müügil Märjamaa rahvamajas

13. dets kell 14.00 Märjamaa valla eakate jõulupidu

Lisainfo kodulehelt, broneeringud rahvamaja@marjamaa.ee või 5656 4614

Varbola rahvamajas

5.11 kell 18.30 „Ragistame ajusid” III voor

7.11 kell 19.00 Vestlus ja lauluõhtu laulja Ant Nurhaniga. Pilet 15.- Laudade broneerimine tel 502 7322 (eeldab pileti ostu)

14.11 kell 12.00 Loometuba Kristina Võsamaaga. Valmistame tasse. Täiskasvanud 10.-, lapsed 8.- (sisaldab vajaminevat materjali). Eelregisteerimise ja ettemaksuga

16.11 kell 18.00 Joanna Kuuse maalinäituse avamine. Tasuta

19.11 kell 19.30 Meditatsioon Lainaga

21.11 kell 19.00 Merle Lilje ja Riho Lilje kontsert

5.12 kell 19.00 Fred Rõigase kontsert „Eesti Kuld” Pilet 14.- eelmüügist, toimumispäeval 20.-

6.12 kell11.00-14.00 Jõulueelne laat Müüjatel eelregistreerimine piret.linnamagi.001@mail.ee

Vabatahtlik SELTSILINE

Tule vabatahtlikuks seltsiliseks!

Registreeru www.seltsilised.ee või võta ühendust oma valla koordinaatoriga!

Helgi Randla (Kehtna, Märjamaa ja Kohila vald)
51900605
randlahelgi@gmail.com

Külli Hermas (Rapla vald)
56970964
kulli.hermas@rhk.rapla.ee

Raplamaa Partnerluskogu LEADER

PUURKAEVUMEISTRID

Puurkaevude ja -aukude projekteerimine, puurimine ning likvideerimine. Vee- ja kanalisatsioonitorustike, septikute ja süvaveepumpade paigaldus.

Tel: 519 92 900
www.puurkaevumeistrid.ee

OLEVI PUUKOOL OÜ
müüb Märjamaal
Pärnu mnt 74 parklas

R 6.11 kl 13
L 7.11 kl 10

talvekartul, porgand, küüslauk, mesi, õunad

Info tel 5681 7035
NB! Jälgi müügiinfot Märjamaa turu FB-s.

Ütle naabrile ka!

Kaotusvalu hingelt keegi võtta ei saa,
aeg selle asendab
mälestustega...

Südamlik kaastunne lähedastele
ALFRED KUTTI
kaotuse puhul.

Perekond Kuusemäe ja Retsja

Märjamaa Maarja kogudus

K 4. november
7.30 Missa (kogudusemaja

N 5. november
7.30 Missa (kogudusemaja)

R 6. november
7.30 Missa (kogudusemaja)

P 8. november
24. pühapäev pärast nelipüha
11.00 Missa (kogudusemaja)
11.00 Pühapäevakool (kogudusemaja)

E 9. november
7.30 Missa (kogudusemaja)

T 10 november
7.30 Missa (kogudusemaja)

K 11. november
7.30 Missa (kogudusemaja)

Vigala Maarja kogudus
Jumalateenistused toimuvad igal pühapäeval kell 11.00

Kullamaa Püha Johannese kogudus
Jumalateenistused pühapäeviti kell 11

Mälestame oktoobrikuus lahkunuid

Oleg Bohhan
Rein Jago-Jaagu
Arvu Tikerpalu
Aivar Koopuu
Eva Tarkus
Aivar Junna
Aino Hatiašvili
Arne Laev

2–8. 11

90 Ene Jeeser
89 Allan Jalakas
87 Maimu Kalda
87 Helle-Riina Lauri
85 Mati Kalde
83 Hille Reppo
82 Mihkel Pesti
80 Elle Aviste
79 Kalev Veesalu
78 Helgi Lepa
76 Helje Merilo
75 Peeter Trufanov
75 Malle Kornak
70 Viktor Retsja
70 Harri Pundi
65 Toomas Tõnsau
65 Tiiu Plamus

JANSENREHVID
Välja 2 Märjamaa
• Rehvitööd
• Kohapeal suur valik tuntud firmade uusi rehve
UUED TALVEREHVID SOODUSHINNAGA
Küsi pakkumist!
56 59 824
jansenrehvid@hot.ee

MÜÜK

Saadaval toored ja kuivanud lõhutud küttepuud: lepp, sanglepp, kask. P: 30, 33, 38, 43, 50 ja 60 cm. Vedu al 5 rm. Olemas ka 40-liitrises võrgus, al 50 tk. Tel 5373 7294, Kanarbiku talu

Müüa kuivi ja tooreid küttepuid. Erinevad pikkused. 5665 8581

Müüa elamumaa krundid Kullerkupu tänaval. Tel 5664 8916

Müüa mett. 1 kg plastämber 7 €, 0,5 kg tops 3.50 €. Vajadusel toon Märjamaa piires koju. Tel 5373 1580

Müüa garaažiboks Tööstuse tn. Tel 5452 2449

Rapla Kütteäri
PELLETID
PUITBRIKETT
KAMINAPUUD
Vedu TASUTA!
55 636 856
kütteäri.ee

TEENUSED

KORSTNAPÜHKIJA
5333 0556
korstnahooldus.ee

Ohtlike puude langetamine. 5663 2968 Raul

Väiketraktori teenus. Lumelükkamine. Tel 5663 2968 Raul

Katusetööd eterniidi ja profiilplekkidega. Puitfassaadide soojustamine ja viimistlus. Kortermaja trepikodade renoveerimine. mehitus@gmail.com, 5352 9476

Kaks pika ehituskogemusega ehitajat pakuvad kvaliteetset ehitus- ja remonditeenust. Kontakt 5563 9981

Veo- ja tõsteteenus. Tel 554 7270 Usin OÜ

SÕIDUTAN INIMESI punktist A punkti B (viipemakse võimalus). Tel 504 1336

TÖÖRIISTAÄRI
Veski 6, Märjamaa
www.tooriistaari.ee
BOSCH
Invented for life
DEWALT
makita
VILLEROCK
Mineral Hybrid Core
Toode
VÕTMED KÄTTE PLEKITÖÖD
Katused ja vihmaveesüsteemid
Tööriistad Tarvikud
Poldid Mutrid
Tööriided Kalastus
SPC Vinüülparkett
T–R 8.30–18.30
Lõuna 13.30–14.30
L 9.00–13.00
P, E suletud

ISSN 2613-3253
9 772613 325016
MÄRJAMAA NÄDALALEHT
www.marjamaa.ee
Trükiarv 838 eksemplari
Märjamaa valla infoleht
Toimetus 78304 Märjamaa
Tehnika 11 tuba 7, telefon 5306 5805
Toimetaja Reet Saar
reet.saar@marjamaa.ee